

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Politisk Dispache

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 507. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175810768/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

samme Hvi til at styre Staten overensstemmende med den almindelige Vilje.

Vetneligen vil det ogsaa indses, at en uindskrænket Regering, der, enten i virkelig gode Hensigter, eller og for at faste Nationen Sand i Øjnene, bestemmer en vis Del af Statens Indkomster til sit eget private Brug, Hofholdning og saa videre, vil, i Tilfælde af et Deficit i denne Post, ikke tage i Betænkning at dække samme med Statens øvrige Indkomster, da Regenten tror sig heller ikke at skyldte Nationen Regnskab for disses Anvendelse, og at altjaa enhver Beregning i saadanne Stater bliver usikker. Selv i England, hvor Kongen ikke umiddelbar er Herre over Finantserne, lærer Erfarenheden, at han letteligen kan forskaffe sig betydelige Tilskud til sine bestandige og reglementerede Indkomster, naagst ingen Konge i Europa skal, efter Archenholzes Paastand, have saa uhyre store Indtæder som de, der ere reglementerede til ham ved den britiske Nations stolte Gaaumlidhed*).

Ikke saaledes gaar det til, eller kan det gaa til i en Republik, som i Frankrig, hvor Konstitutionen har bestemt Regerings-Personalets Lønninger, der ere usforanderlige, og hvis Forskjel fra ét Aar til et andet blot beror paa Korruptionernes Stigen og Falken. Jeg vil ikke paastaa, at ingen af de regerende i denne Stat kan slippe til at anvende de offentlige Midler til eget Brug; men dette er og bliver dog et Tyveri, som Konstitutionen i det mindste har gjort saete uansteligt, og som især i Fredstider vil blive vansteligt, og hvorfor den højeste Dyrighedsperken lige saa vel som den ringeste

*). Saaledes siger Archenholz i den 3dje Del af England und Italien S. 363. Denne Paastand er dog næppe rigtig, med mindre den menes forholdsmæssig til Folkemængden; og det seigende skal vise, at Kongerne i Frankrig havde endnu større bestemte private Indkomster. Men maaske har Kongen af England flere bestemte og visse Indkomster, end jeg véd af at sigt.

Borger kan blive straffet efter Lovene; hvilket aldrig er Tilfældet i Monarkier, hvor Regenterne paastaa, at de ikke jaa andre end Gud til Regnskab.

Jeg har foresat mig at gjenomgaa nogle jaa Stater i Europa, undersøge, hvor meget enhver af disse Stater yde til Regenten eller Regenterne for hans eller deres eget personlige Brug, reparerer samme over Folkemængden, og saaledes undersøge, hvad et Indboid bidrager til sit Regents eller sine Regenters Velværd. Jeg skal overalt citere mine Klubber, og haaber, at disse skulle anses for de rene af alle bekendte. At gjenomgaa enhver Nation paa denne Maade vilde blive alt for vidtløftigt, forde mere Tid, end jeg kan anvende derpaa, flere Hjælpenidler, end jeg kan forfatte mig, og maaske lade mine Lesere. Jeg holder mig altjaa blot til de Nationer, der mest kunne interessere vores Nysgjerrighed, og begynder med Danmark.

I Arbejdet maas jeg dog nødvendig bemærke, at alt, hvad jeg, længere hen i denne Undersøgtte, kommer til at sigt angaaende Indtættninger i Udgifterne og en sparsommeligere Bestyrelse af Finantserne, grunder sig blot paa de jaa Data, der ere mig bekendte, indeholder altjaa blot mine Hypotheser, mine pia desideria, mine Ønsker, at Tingene kunde være saaledes, men ingenlunde nogen Paastand paa, at de bor være saaledes. Jeg er, som man véd, alt for meget blottet for praktiske Kundskaber i Finantsvæsenet, denne store Stats-Huuelighed, til at være i Stand til at berede et Planer, hvormed Statens Saar kan læges; men ville de lovlig autoriserede Saarlæger verdige de Vink, jeg giver dem, nogen Opmærksomhed, ikke foragte dem, fordi de komme fra en Mand, som de maaske ikke yde, ikke lade haant om dem, fordi de maaske rødere noget i deres egne Idéer, da turde maaske den Umage, dette Arbejde har kostet mig, ikke være aldeles spildt. Urigtige Slutninger kunne ogsaa stundaa lade til rigtige Re-